

**КОРУПЦИОНЕН МОНИТОРИНГ НА
КОАЛИЦИЯ 2000**

(Гледната точка на магистратите)

Май-юни 2003 г.

I. МЕТОДОЛОГИЯ

Целева група и обем на извадката: Изследването бе проведено сред 454 представители на съдебната власт:

Съдиш - 179

Прокурори - 126

Следователи - 149

Метод на регистрация: персонално стандартизирано интервю.

Полева работа: 21 април – 20 май 2003 г.

II. РЕЗУЛТАТИ

1. РАЗПРОСТРАНЕНИЕТО НА КОРУПЦИЯТА

ОБЩО РАЗПРОСТРАНЕНИЕ НА КОРУПЦИЯТА СРЕД ИНСТИТУЦИИТЕ

Подобно на населението и бизнес-средите, и сред магистратите е утвърдена представата, че *митниците* и техните служители са най-корумпираната институция в България. Останалите институции, които се оценяват като засегнати в най-голяма степен от корупцията са *системата на здравеопазването, ведомствата, издаващи различни разрешителни, системата на МВР и правителството*.

Таблица 1.

Институционално разпространение на корупцията според магистратите (%)

В митниците/ сред митническите служители	68.3
В системата на здравеопазването (вкл. Здравната каса, ТЕЛК)	29.3
Във ведомствата, които издават различни разрешителни (ХЕИ, ДВСК, пожарна, строителни и др.)	26.4
В системата на МВР (в т.ч.КАТ)	25.3
В правителството/ сред министрите/ сред зам.министрите	21.6
В общинската администрация/ в областната администрация	19.8
В Народното събрание/ сред народните представители	19.4
В данъчната система/ сред данъчните служители	17.6
Сред служителите в централната държавна администрация/ служители в министерства и държавни агенции	16.3
При едрия бизнес/ във финансовите среди/ сред bankerите/ сред директорите/ при богатите	9.3
В съдебната власт/ сред съдиите/ прокурорите/ следователите	8.1
Навсякъде	4.2
Сред адвокатите	2.6
В образователната система	1.5
В България няма корупция	0.7
Другаде	0.7
Не знае/ Не отговорил	3.1
В президентството/ сред служителите в президентството	0.0

База: Всички респонденти (N=454)

Самооценката на магистратите за собствената им професионална сфера по отношение на разпространението на корупцията в нея, е твърде ниска – едва 8.1% от тях нареждат органите на *съдебната власт* сред трите най-корумпирани институции в България. Представите на населението са различни и оценките, които дават, поставят съдебната власт на втора позиция по разпространение на корупция сред институциите в страната.

Таблица 2.

Оценки на населението за институционалното разпространение на корупцията

(Интервюираните са посочвали до пет отговора за “Общо разпространение” и до три отговора за “Министерства и държавни агенции” и “Съдебна система”, поради което сборът от процентите надвишава 100.)

	<i>Май 2002</i>	<i>Октомври 2002</i>	<i>Януари 2003</i>	<i>Май 2003</i>
<i>Общо разпространение</i>				
В митниците. Сред митническите служители.	33,2	30,4	53,3	50,0
В съда. В съдебната система. В правосъдието. Сред адвокатите.	23,5	28,5	48,2	42,9
В системата на МВР (в т.ч. в КАТ, в следствието)	20,6	19,9	28,6	30,6
<i>Министерства и държавни агенции</i>				
Агенция “Митници”	12,6	10,9	31,2	31,2
Министерство на правосъдието	15,0	18,1	33,5	31,0
Агенция за приватизация	22,0	22,5	27,2	24,7
<i>Съдебна власт</i>				
Във всички сфери на съдебната власт	3,5	5,4	33,5	34,4
Съд, съдопроизводство.	29,1	32,1	27,5	29,1
Прокуратура	26,2	32,0	26,2	25,3
Следствие	15,7	15,7	18,4	17,6
<i>Други институции, имащи отношение към работата на съдебната власт</i>				
Адвокати, нотариуси	15,3	16,2	24,9* 7,4**	21,8* 8,0**

* Разпространение на корупцията сред адвокатите

** Разпространение на корупцията сред нотариусите

РАЗПРОСТРАНЕНИЕ НА КОРУПЦИЯТА В СЪДЕБНАТА ВЛАСТ

Всеки втори магистрат смята, че мненията за разпространението на корупцията в системата на съдебната власт са неоснователни.

Все пак, когато се стигне до конкретно оценяване на отделните звена на съдебната власт според оценките на всички магистрати на предна позиция по корумпираност се нарежда *съдът* (Графика 1). Прокурорите и следователите са много по-категорични при изразяване на това мнение.

Графика 1

Разпространение на корупцията в звената на съдебната власт (%)

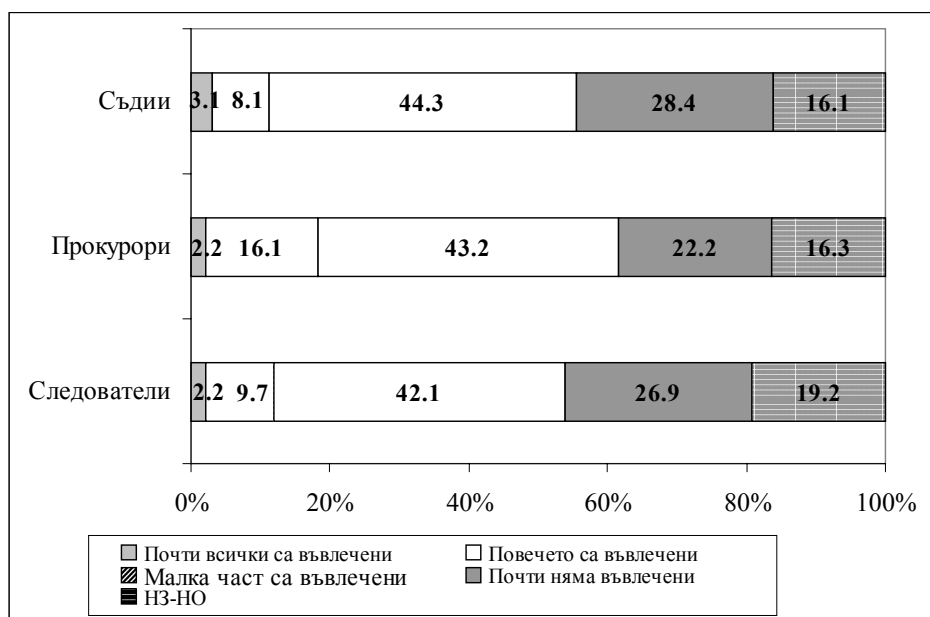

База: Всички респонденти (N=454)

В оценката за разпространение на корупцията сред отделните групи магистрати *прокурорите* се определят като най-корумпираната група. Мнението, че почти всички или повечето от тях са въввлечени в корупционни практики е изказано от всеки пети респондент, докато всеки десети смята, че това се отнася за съдиите и следователите. (Графика 2)

Графика 2.

Разпространение на корупцията сред различните групи магистрати (%)

База: Всички респонденти (N=454)

Като цяло сред трите категории магистрати се наблюдава нагласата негативните оценки да бъдат отправени към другите две професионални групи, но не и към своята. До известна степен изключение от това правят прокурорите, които в по-голяма степен са склонни да изкажат мнението, че сред тях почти всички или повечето са въввлечени в корупция (7,9% от всички прокурори, срещу 2,8% от съдиите и 4,7% от следователите) (Таблица 3).

Таблица 3.

Оценки на респондентите за разпространение на корупцията сред отделните групи магистрати (%)

	Разпространение на корупцията сред: (Относителен дял на отговорите “Почти всички и повечето са въввлечени”)		
Магистрат	Съдии	Прокурори	Следователи
1. Съдия	2.8	17.4	19.0
2. Прокурор	11.9	7.9	10.3
3.Следовател	20.8	28.2	4.7

Тенденцията да се прехвърля отговорността от едно към друго звено на съдебната власт се проявява и при оценките за разпространението на корупцията в отделните етапи на наказателното и гражданското производство.

Относно наказателното производство всеки четвърти *съдия* декларира, че корупцията е най-широко разпространена в *етапа на предварителното производство*, а всеки пети – *при полицейското разследване*. Обратно, *прокурорите и следователите* посочват съдебната фаза като основната част от наказателното производство, в която са съсредоточени корупционните практики.

Всеки четвърти респондент се застъпва за мнението, че при *исковия процес*, като част от гражданското производство е най-широко разпространена корупцията. На това мнение са основно представителите на прокуратурата и следствието, докато съдиите определят *охранителните производства* като фазата, в която корупцията е разпространена най-широко.

Таблица 4

Части на гражданското производство, в които корупцията е широко разпространена по групи магистрати

	При исковия процес	При обезпеч. производство	При изпълнителното производство	При охранителните производства	Друга	Във всички части еднакво	В гражданското производство няма корупция	НЗ/НО
Съдия	15.1	5.6	15.1	21.8	1.7	10.6	8.9	21.2
Прокурор	27.8	5.6	16.7	11.1	0.8	7.9	5.6	24.6
Следовател	19.5	6.7	12.8	6.7	0.0	17.4	0.7	36.2

По въпроса за разпространението на корупция сред съдебните служители магистратите и пълнолетното население на страната дават противоречиви мнения – 37,5% от населението смятат, че почти всички и повечето съдебни служители са въввлечени в корупция (*Графика 3*), докато делът на магистратите, които са на същото мнение е едва 2,4%. Близко две трети от интервюираните заявяват, че в звеното, в което работят почти или изобщо няма корумпирани съдебни служители (*Таблица 5*).

Трябва да се има предвид факта, че оценките на магистратите са по-скоро резултат от лични наблюдения и опит, както и от контакти с колеги, докато представите на отделните граждани се формират до голяма сте пен под влияние на информацията в медиите.

Таблица 5

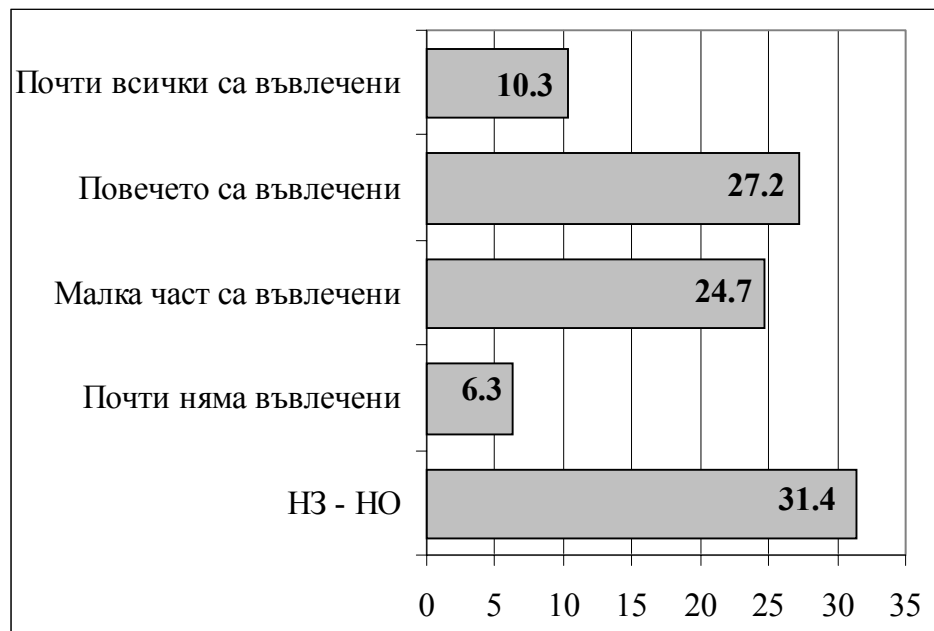
Разпространение на корупцията сред съдебните служители в звеното, в което работят респондентите (%)

Почти всички <u>съдебни служители</u> са въввлечени в нея	0.2
Повечето <u>съдебни служители</u> са въввлечени в нея	2.2
Малка част от <u>съдебните служители</u> са въввлечени в нея	18.7
Почти няма <u>съдебни служители</u> , които са въввлечени в нея	32.4
Въобщо няма <u>съдебни служители</u> , въввлечени в нея	30.0
<i>Не знае / Не отговорил</i>	16.5

База: N=454

Графика 3

Оценки на населението за разпространение на корупцията сред административните служители в съдебната система (% , Май 2003 г.)

База: N=1077

За разлика от населението и бизнесмените, за които значителна част от информацията за разпространение на корупцията се получава от медиите, магистратите черпят информация за корупцията предимно от *личен опит и наблюдения*. Ролята на *медиите* сред тези среди не е особено голяма. Оценките и представите за корупцията и нейното разпространение в съдебната власт се формират най-вече от информацията, преминаваща по *неформалните комуникационни канали* (контакти с познати и колеги), както и от *наблюдаваното несъответствие между личните доходи на определени магистрати и високото им жизнено равнище*.

ФАКТОРИ ЗА РАЗПРОСТРАНЕНИЕТО НА КОРУПЦИЯТА В СЪДЕБНАТА ВЛАСТ

Като основна причина за разпространението на корупцията в съдебната власт се посочват *ниските възнаграждения на магистратите и съдебните служители*. Мнозинството от респондентите определят себе си като принадлежащи към средните или долните стойности на скалата “богат-беден”. Очакванията им за по-добро заплащане са сред основните фактори, които ги тласкат към прибягване към “алтернативни източници на доходи”. Съчетаването им с моралната криза през последните години е достатъчна предпоставка за поддаване на корупционен натиск.

Магистратите признават и за *съществуването на пропуски и несъвършенства в законодателството на страната*, както и *липсата на ефективен механизъм за вътрешен контрол и санкции в структурите на съдебната власт*, които да ограничават случаите на корупция. (Таблица 6)

Таблица 6.

Фактори, които влияят върху разпространението на корупцията в съдебната власт (%)

Ниските възнаграждения на магистратите/ съдебните служители	55.3
Моралната криза в периода на преход	43.2
Несъвършеното законодателство	36.1
Липса на ефективен механизъм за вътрешен контрол и санкции	35.7
Преplitането на служебните задължения на магистратите с личните им интереси	31.1
Стремежът към бързо забогатяване	25.1
Политическа обвързаност на магистратите/ съдебните служители	16.1
Чувство на недосегаемост/ имунитет	15.0
<i>Друго</i>	2.6
<i>Не знае/ Не отговорил</i>	4.2

База: N=454

2. КОРУПЦИОННИ ПРАКТИКИ

ОСНОВНИ ЦЕЛИ НА КОРУПЦИОННИТЕ ПРАКТИКИ В СЪДЕБНАТА ВЛАСТ

Целите, които се преследват при извършване на корупционни действия се предопределят от вида на магистратите и спецификата на дейността им, професионалните им отговорности и властовия ресурс, с който разполагат (Таблица 7).

Таблица 7.

Цели за извършване на корупционни действия спрямо различните групи магистрати и служители в съдебната система (%):

Съдии	
За да постанови присъда или решение в определен смисъл	69.6
За да прекрати/ спре неоснователно делото	39.6
За да протака разглеждането на делото	40.1
За да забави, ускори или по друг начин повлияе върху вписването в търговския регистър	27.5
За да упражни нерегламентирано влияние	15.4
Друго	1.5
Не се извършват корупционни действия	4.6
Не знае/ Не отговорил	9.5
Прокурори	
За да прекрати наказателно производство	63.4
За да образува/ да не образува досъдебно производство или предварителна проверка	49.3
За да внесе/ да не внесе обвинителен акт	27.8
За да върне неоснователно делото за допълнително разследване	23.3
За да не извърши процесуални действия в случаите, когато е задължен да ги извърши	19.8
За да упражни нерегламентирано влияние	17.0
Друго	1.5
Не се извършват корупционни действия	4.6
Не знае/ Не отговорил	12.3
Следователи	
За да извърши или да не извърши определени процесуално-следствени действия	59.5
За да спре разследването или да направи предложение за прекратяването му	56.2
За да упражни нерегламентирано влияние	28.0
Друго	2.2
Не се извършват корупционни действия	6.2
Не знае/ Не отговорил	13.2

Съдебни служители	
За да извърши/ да не извърши определени действия във връзка с обработката на съдебни книжа и документи	55.9
За да допусне нарушения във връзка с връчването на призовки и други съдебни книжа	53.7
Друго	3.1
Не се извършват корупционни действия	7.7
Не знае/ Не отговорил	16.5

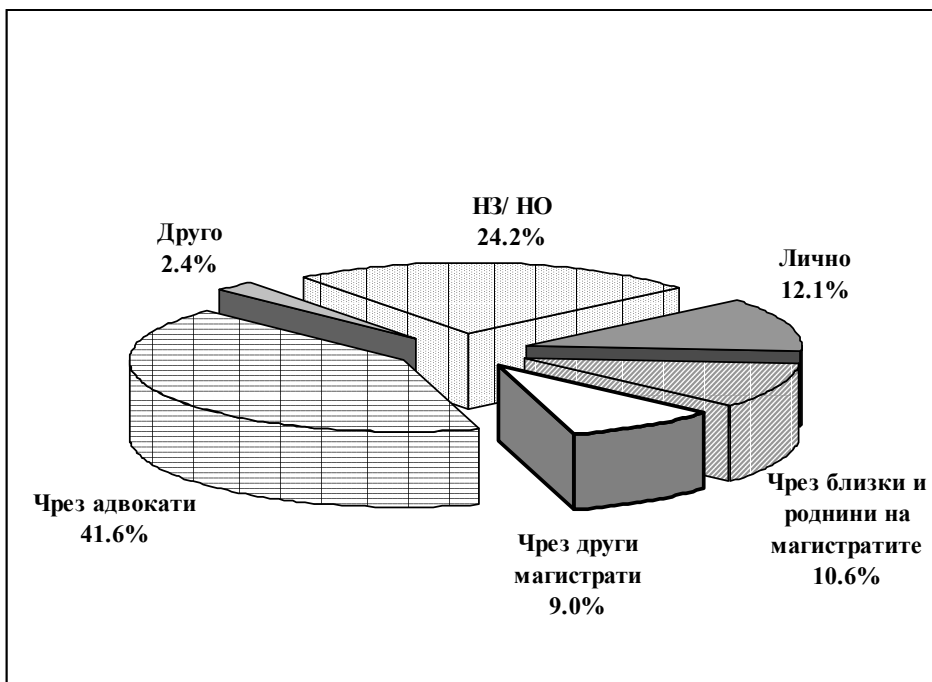
НАЧИНИ ЗА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА КОРУПЦИОННИТЕ ПРАКТИКИ В СЪДЕБНАТА ВЛАСТ

Основно корупционните сделки между магистратите и заинтересованите лица се осъществяват чрез *адвокатите*. Те са посредници в отношенията между отделните лица и структурите на съдебната власт, като тази тяхна функция се отнася и до уреждането на корупционните сделки.

Роднинските, приятелски и професионални социални мрежи са друг начин за осъществяване на корупционни практики (Графика 4).

Графика 4.

Начини за упражняване на корупционни практики от заинтересованите лица

База: N=454

ОПИТ ПРИ РАБОТА С ГРАЖДАНИТЕ

Освен общите фактори, които допринасят за разпространение на корупцията, в ежедневните отношения “магистрати-граждани” съществуват редица предпоставки, които малко или много влияят върху “корумпираността” на магистратите и съдебните служители.

Според преобладаващата част от магистратите *гражданите обикновено имат прекомерни очаквания към работата на представителите на съдебната власт*. В същото време повече от половината от магистратите смятат, че голяма част от гражданите *не познават правата си и показват неудовлетвореност от работата на магистратите*. Наличието на подобни несъответствия между очаквания и действителни права е предпоставка за решаване на спорните въпроси “неофициално”, чрез различни корупционни практики (Таблица 8).

Таблица 8.

Колко често гражданите, с които контактувате, когато изпълнявате професионалните си задължения: (%)

	Обикновено	Понякога	Рядко	Никога	НЗ/НО
Имат прекомерни очаквания към магистратите и тяхната работа	56.2	28.0	8.1	2.6	5.1
Не знаят своите права	52.4	31.5	11.9	2.0	2.2
Са недоволни от работата на магистратите	34.6	47.1	14.1	2.0	2.2
Предпочитат да участват в корупционни действия, вместо да се борят за правата си със законни средства	15.4	34.6	26.9	8.8	14.3
Мислят, че могат да постигнат каквото искат, като предлагат пари или подаръци	12.6	30.4	32.2	15.2	9.7
Се отнасят грубо или невъзпитано със съдебните служители и магистратите	9.5	37.4	42.7	6.8	3.5

База: N=454

УЧАСТИЕ НА МАГИСТРАТИ В КОРУПЦИОННИ ДЕЙСТВИЯ

При контактите си с магистратите, гражданите не толкова *предлагат директно пари или подарък*, колкото *показват, че са готови да дадат пари или подарък, ако това се наложи или им бъде поискано*.

В сравнение с останалите групи магистрати, пред *съдиите* много по-често е била декларирана готовност от страна на гражданите за участие в корупционни практики.

Тъй като въпросът за участие в корупционни сделки се задава косвено по разбираеми причини, на базата на него не могат да се правят категорични изводи за “подкупността” на отделните видове магистрати. Все пак, *прокурорите* много по-често от всички останали магистрати са били замесвани в корупционни сделки, за които са научавали техните колеги – 22,2% от магистратите, контактувалите със свои колеги прокурори, заявяват, че в повечето или в някои от случаите са научавали за участието им в корупционни действия. (Таблица 9)

Таблица 9.

Честота на случаите, в които магистратите са научавали, че техни колеги или съдебни служители са получавали пари, подаръци или услуги, за да извършат или да не извършат определени действия във връзка с професионалните си задължения

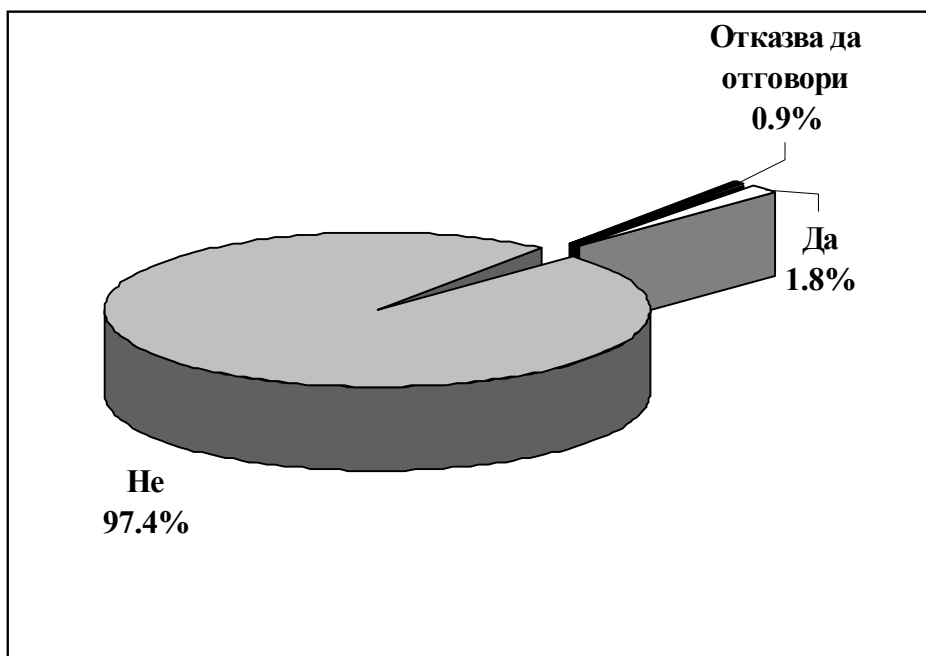
	В повечето случаи	В някои от случаите	Общо
Съдии	1.9	15.3	17.2
Прокурори	4.1	18.1	22.2
Следователи	1.7	14.4	16.1
Съдебни служители	2.3	10.7	13.0

База=Контактувалите със съответната група магистрати или съдебни служители

За лично участие в корупционни сделки са признали едва 1,8% от магистратите, участващи в изследването. Участници в корупционни действия са по-често магистратите на възраст над 50 год., както и тези, работещи в средни по големина населени места (20 хил. – 99 999 хил. души). Представителите на съдебната власт, които открито заявяват, че са получавали подкупи самоопределят личното си социално и финансово положение като по-високо от средното. Представителите на окръжните и районни прокуратури са в по-голяма степен въввлечени в корупционни практики, отколкото магистратите, работещи в други институции.

Графика 5.

Лично участие на магистратите в корупционни сделки през последната година

База: N=454

Всеки втори магистрат (53,3%) е наясно, че приемането на пари или подарък от заинтересовано лице неминуемо би довело до поемането на задължение към него.

Когато става въпрос за хипотетична ситуация, в която на магистратите са предложени пари или подарък от гражданин, повече от 90% от респондентите категорично заявяват, че не биха приели подкуп, за разрешаване на даден проблем, защото едно такова действие е в противоречие със статута им. В същото време над три четвърти (78,2%) декларират готовност за предприемане на мерки за санкциониране на корупционни действия. Това говори, че на ценностно равнище магистратите не приемат корупцията и са готови да съдействат за нейното ограничаване, не само заради страха от евентуални негативни за тях последици.

Като най-вероятен резултат от уличаването на магистрат за участие в корупционна сделка се посочва *снемането на имунитета и образуване на наказателно дело срещу лицето*. Друга също спомената от повече от половината респонденти последица е *бъдещата зависимост на магистрата от лицето, дало подкупа*. (Таблица 10)

В действителност обаче случаите, в които се повдига обвинение и се започва разследване за участие на магистрат в корупционно действие все още са изключителна рядкост.

Таблица 10.

Възможни последици за магистрат, който е приел пари или подарък от гражданин, за да извърши/ да не извърши определени действия във връзка с работата си (%)

Ще му бъде снет имунитетът и срещу него ще бъде образувано наказателно производство	54.8
В бъдеще ще бъде зависим от лицето, което е дало подкупа или в чиито интерес е даден подкупа	54.2
Ще му бъде търсена дисциплинарна отговорност	35.2
Компрометиращите материали срещу него ще се използват за оказване на нерегламентиран натиск	33.7
Няма да има неблагоприятни последици	8.8
<i>Друго</i>	2.6
<i>Не знае / Не отговорил</i>	4.2

База: N=454

3. АНТИКОРУПЦИОННИ МЕРКИ

Основните мерки за ограничаване на корупцията, които магистратите посочват, че трябва да се предприемат, се свързват с промени на ниво възнаграждения и въвеждане на по-строг критерии за подбор на кадрите (Таблица 11).

Таблица 11.

Мерки, които трябва да се предприемат, за да се ограничи корупцията в системата на съдебната власт (%)

Да се повишат възнагражденията на магистратите/ на съдебните служители	69.4
Да се въведат по-строги критерии при подбора на магистратите	68.7
Да се направят промени в структурата на съдебната власт и се създадат по-широки възможности за отчетност, осъществяване на контрол и налагане на санкции	35.0
Да се въведе ефективна система за повишаване на професионалната квалификация на магистратите	33.9
Да се въведе периодична атестация и професионалното развитие на магистратите да се обвърже с резултатите от нея	32.8
Да се насърчават магистратите да съобщават на обществото открити от тях нередности в работата	25.1
<i>Друго</i>	<i>4.4</i>
<i>Не знае/ Не отговорил</i>	<i>0.7</i>

База: N=454

Други мерки, които се посочва, че биха спомогнали за борбата с корупцията в съдебната власт е въвеждането на *задължението магистратите да декларират имуществото си пред Сметната палата*, както и *използването на алтернативни методи за разрешаване на правните спорове*. Създаването на специализирано звено в структурата на Върховната касационна прокуратура, която да се занимава с разследване на сигнали за корупция, също се смята за мярка, която може да бъде ефективна.

За повече от половината от магистратите (52,6%), участвали в изследването, мерките за ограничаване на корупцията са възможни и чрез законодателни реформи без промяна в Конституцията.

Като цяло, по въпроса дали съществуващата единна и централизирана структура на прокуратурата благоприятства развитието на корупция в нея няма еднозначно мнение - почти еднакъв е делът на респондентите, които поддържат противоположни становища. Разпределението по видове магистрати обаче показва, че болшинството от съдиите и следователите са на мнение, че тази структура създава предпоставки за корупционни практики сред прокурорите и служителите в прокуратурата. Докато самите прокурори са на диаметрално противоположно мнение. (Таблица 12)

Таблица 12.

Влияние на сега съществуващата единна и централизирана структура на прокуратурата върху развитието на корупцията в нея по групи магистрати (%)

	Да	По-скоро да	По-скоро не	Не	НЗ/НО
Съдия	26.3	29.1	27.4	8.4	8.9
Прокурор	5.6	10.3	30.2	50.0	4.0
Следовател	26.2	31.5	24.2	9.4	8.7

База: N=454

Магистратите, които смятат, че по отношение на Висшия съдебен съвет (ВСС) се налага да бъдат направени промени (61,2%), посочват следните слабости и съответно необходими реформи в тази институция: *начина на формирането на ВСС, утвърждаване на по-голяма публичност и прозрачност в работата му, както и изграждане на информационна система за контрол.*

Най-често изказваните предложения за промяна в начина на формиране на Висшия съдебен съвет са свързани с политическата обвързаност на членовете му. За да се подобри работата на ВСС магистратите смятат, че е необходимо: *отпадане на квотата от Народното събрание (22 посочвания); квотите за трите звена на съдебната власт да бъдат равни (18 посочвания); членовете му да се избират само от съответните звена на съдебната власт (17 посочвания); формирането на ВСС да става само от представители на съдебната власт (12 посочвания) и да се елиминира на политическото влияние (12 посочвания).*

Предложението да се въведе институт за отнемане (вкл. блокиране и изземване) в полза на държавата на имущество, придобито от престъпна дейност предизвиква противоречиви реакции. От една страна, магистратите смятат, че това би бил ефективен начин за борба с корупцията. От друга страна обаче, трима от всеки четирима се опасяват, че не са предвидени достатъчно гаранции срещу възможни злоупотреби. (Таблица 13)

Таблица 13.

Оценка на предложението за въвеждане на института на отнемане (вкл. блокиране и изземване) в полза на държавата на имущество, придобито от престъпна дейност

	Да	Не	НЗ/НО
Би представлявал механизъм за бързо отнемане и блокиране на активи, придобити от престъпна дейност и по този начин би допринесъл за по-ефективна борба с корупцията	70.0	18.3	11.7
Идеята е добра, но не се предвиждат достатъчно гаранции срещу възможни злоупотреби	75.8	11.9	12.3
Не би спомогнал в борбата срещу корупцията	19.8	61.0	19.2

База: N=454

Представителите на съдебната власт посочват необходимостта от усъвършенстване на законодателството по отношение на наказателната състави в особената част на Наказателния кодекс, отнасящи се до инкриминиране на различни видове корупционни прояви.

Таблица 14.

Оценка на последните изменения на наказателните състави в особената част на Наказателния кодекс, непосредствено отнасящи се до инкриминиране на различни видове корупционни прояви (%)

	Да	Не	НЗ/ НО
Обхващат в пълнота всички обществени отношения, при които е възможно да се прояви корупция	20.9	61.0	18.1
Предвидените санкции са съответни на инкриминираните деяния	39.2	39.6	21.1
Необходимо е усъвършенстване на законодателството в тази насока	76.4	11.7	11.9

База: N=454

Слабостите на досъдебното и съдебното производство, благоприятстващи корупционни прояви при образуване, водене и приключване на делата, които се посочват основно от магистратите се свързват с *неефективната дейност на полицейските органи за разкриваемост на престъпленията, пропуски в работата на досъдебното производство, несъвършенства в материалната и процесуалната уредба и недостатъци при прилагането им.*

И трите групи магистрати са единодушни, че работата на полицейските органи по разкриваемостта на престъпленията е недостатъчно ефективна, както и че съществуват редица несъвършенства в материалната и процесуалната уредба, които благоприятстват корупционните прояви в досъдебното и съдебното производство. (Таблица 15)

Що се отнася до работата на отделните звена на съдебната система отново се наблюдава прехвърляне на отговорността и взаимни обвинения между трите групи магистрати. Съдиите са по-крайни в своите оценки – седем от десет интервюирани смятат, че именно пропуските в дейността на органите на досъдебното производство са основният проблем при разкриването на корупционните прояви. От своя страна, 34.9% от прокурорите и 30.2% от следователите са на мнение, че работата на съда не е достатъчно ефективна.

Таблица 15

Проблеми, свързани с корупционни прояви в досъдебното и съдебното производство по групи магистрати (%)

	Съдия	Прокурор	Следовател
Несъвършенства в материалната и процесуалната уредба	53.1	56.3	55.0
Недостатъци при прилагането на съществуващата уредба	36.3	27.0	28.9
Недостатъчна ефективност на работата на полицейските органи за разкриваемост на престъпленията	57.0	55.6	58.4
Пропуски в работата на органите на досъдебното производство	69.3	44.4	17.4
Недостатъчна ефективност в работата на съда	6.1	34.9	30.2
Нарушаване на процедурите по събиране, проверка и оценка на доказателствата по НК от страна на правораздавателните органи	36.3	38.1	30.9

База: N=454